

Sygn. akt V AGa 285/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Olga Gornowicz-Owczarek

Sędziowie: SA Grzegorz Stojek (spr.)

SA Aleksandra Janas

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2021 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w T.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 28 września 2018 r., sygn. akt XIV GC 526/17,

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że

a) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 24.000 (dwadzieścia cztery tysiące) euro z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwot:

- 1.712,36 euro od 15 sierpnia 2015 r.,
- 1.712,36 euro od 15 sierpnia 2015 r.,
- 1.291,50 euro od 28 sierpnia 2015 r.,
- 1.777,79 euro od 28 sierpnia 2015 r.,
- 1.769,23 euro od 31 sierpnia 2015 r.,
- 1.750,68 euro od 1 września 2015 r.,
- 1.747,83 euro od 1 września 2015 r.,
- 1.845 euro od 12 września 2015 r.,
- 1.845 euro od 25 września 2015 r.,

- 1.845 euro od 28 września 2015 r.,
- 1.230 euro od 5 lutego 2016 r.,
- 1.635,90 euro od 4 lipca 2016 r.,
- 1.783,50 euro od 18 lipca 2016 r.,
- 1.292,24 euro od 25 lipca 2016 r.,
- 761,61 euro od 25 lipca 2016 r.,

b) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 10.479 (dziesięć tysięcy czterysta siedemdziesiąt dziewięć) złotych tytułem kosztów procesu;

2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 9.112 (dziewięć tysięcy sto dwanaście) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Olga Gornowicz-Owczarek SSA Grzegorz Stojek SSA Aleksandra Janas

Sygn. akt V AGa 285/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Katowicach, po pierwsze, oddalił powództwo (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w T. o zapłatę kwoty 24.000 euro z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1.712,36 euro od 15 sierpnia 2015 r., od 1.712,36 euro od 15 sierpnia 2015 r., 1.291,50 euro od 28 sierpnia 2015 r., 1.777,79 euro od 28 sierpnia 2015 r., 1.769,23 euro od 31 sierpnia 2015 r., 1.750,68 euro od dnia 1 września 2015 r., 1.747,83 euro od 1 września 2015 r., 1.845 euro od 12 września 2015 r., 1.845 euro od 25 września 2015 r., 1.845 euro od 28 września 2015 r., 1.230 euro od 5 lutego 2016 r., 1.635,90 euro od 4 lipca 2016 r., 1.783,50 euro od 18 lipca 2016 r., 1.292,24 euro od 19 lipca 2016 r., 761,61 euro od 25 lipca 2016 r., po drugie, orzekł o kosztach procesu.

Rozstrzygnięcie oparł o następujące ustalenia faktyczne i oceny prawne.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. obciążyła pozwaną kwotą 24.000 zł euro z tytułu niezrealizowania usługi zgodnie z żądaniem.

Cena towaru przewożonego przez powódkę, w miejscu i czasie przyjmowania go do przewozu, wynosiła 72.041 euro (3,05 euro za 1 kilogram).

Zgodnie ze zleceniem, udzielonym powódce przez pozwaną, cysterna przewożąca towar miała być ogrzewana i posiadać ogrzewany układ spustowy, to jest rury znajdujące się pod cysterną, przez które produkt był wtlaczany do cysterny.

Po podstawieniu cysterny na miejsce rozładunku okazało się, że rozładunek masy uniemożliwiało zastygnięcie układu spustowego. Z tej przyczyny kierowca pojechał cysterną do myjni. Po powrocie okazał dokument, z którego wynikało, że cysterna ma nieszczelny zawór denny, co powodowało możliwość bakteryjnego zakażenia masy czekoladowej. W celu zminimalizowania strat odbiorca towaru powziął decyzję o wypuszczeniu części produktu o wadze 300 kg i przeznaczeniu go na straty. Następnie podjął standardowy rozładunek jednej z komór. Po jego zakończeniu podjął próbę rozładunku drugiej komory, która okazała się bezskuteczna z uwagi na zastygnięcie czekolady, co oznaczało nieszczelność zaworu dennego. Odbiorca powziął w związku z tym decyzję, że nie rozładuje tej masy, aby nie dopuścić do zanieczyszczenia innych swoich produktów, o czym poinformował pozwaną. Zgodnie z umową odbiorca oczekuje

od przewoźników, że cysterna będzie gotowa do rozładunku. Ponadto kierowca otworzył górny wąż cysterny, co wywołało dodatkowe ryzyko zanieczyszczenia produktu przez owady.

O zdarzeniu został poinformowany ubezpieczyciel pozwanej, który był jednocześnie ubezpieczycielem powódki. Proces likwidacji przebiegał między powódką i ubezpieczycielem, z pominięciem pozwanej.

W trakcie spotkania odbytego na prośbę J. M., przedstawiciela powódki, prezes zarządu pozwanej powziął decyzję o tymczasowym nieobciążaniu powódki za szkodę. Zobowiązał się do pomocy w procesie likwidacji szkody, przekazał dokumenty potwierdzające wartość szkody, które otrzymał od (...) spółki z o.o. w W.. Wówczas już pozwana dokonała obciążenia.

Pozwana nie miała żadnego wpływu na losy towaru, który nie został dostarczony (...) spółce z o.o. w W.. J. M. w wiadomości wysłanej drogą elektroniczną wprost przyznał się do winy za niedostarczenie części towaru. Oprócz nieszczelności zaworu dennego cysterna miała nieogrzewaną wylewkę.

(...) spółka z o.o. w W. nie wyrażała zgody na sprzedaż towaru; zgadzała się jedynie na jego utylizację.

Kwota 24.000 euro została potrącona przez (...) spółkę z o.o. z bieżących należności pozwanej.

Ostatecznie powódka przekazała towar na cele paszowe, po uprzednim oddaniu go w depozyt – za zgodą likwidatora szkody.

Sąd Okręgowy wskazał dowody, na których się oparł. Nie dał wiary zeznaniu świadka J. M., że zwracał się o dokonanie czynności odpowiednim kluczem, umożliwiającym otwarcie zaworu, ponieważ nie znajduje to potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym i stanowiskach procesowych stron. Takie ponadstandardowe działanie mogłoby spowodować dalsze szkody w ładunku i powódka nie wykazała, że byłoby skuteczne.

Powódka nie pozostawiła towaru do dyspozycji odbiorcy, nie zażądała od pozwanej bezwzględного odbioru towaru, którego nie udało się wyładować. Przeciwnie, ostatecznie rozładowała towar u podmiotu trzeciego, niebędącego stroną niniejszego postępowania, ani wynikającym z umowy stron odbiorcą towaru. Skoro powódka nie wykonała zlecenia w zakresie towaru o wartości 24.000 euro, po stronie pozwanej powstała wierzytelność wynikająca z art. 17 ust. 1 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w Genewie dnia 19 maja 1956 r. (Dz. U. z 1962 r. Nr 49, poz. 238 z późn. zm.; dalej: konwencja CMR). Powódka nie wykazała okoliczności zwalniających ją od tej odpowiedzialności, choć to ją obciąża ciężar dowodu w tym zakresie (art. 18 ust. 1 konwencji CMR). Powódka przewożonego towaru nie dostarczyła części. Nastąpiło coś więcej, niż jego uszkodzenie, to jest zniszczenie (przekazanie na paszę) dokonane na wniosek powódki. W tej sytuacji kwestionowanie przez powódkę swojej odpowiedzialności za zniszczony towar Sąd Okręgowy uznał za bezskuteczne. Uszkodzeniem było też już samo zastygnięcie czekolady, skoro przedmiotem przewozu była czekolada płynna, zaś zlecenie przewozowe wymagało utrzymywania temperatury produktu podczas transportu. Powódce należy przypisać winę za powstałe zdarzenie. Poniosłaby odpowiedzialność za to zdarzenie bez względu na konwencję CMR. Z bezspornej treści zlecenia spedycyjnego nr (...) z 11 sierpnia 2015 r. wynika, że należy utrzymywać temperaturę produktu w czasie transportu, wymagane są grzane wylewki. Tymczasem powódka wskazała w wiadomości elektronicznej z 18 sierpnia 2015 r., której treść jest między stronami bezsporna, że podczas postoju, w oczekiwaniu na rozładunek, spadło napięcie instalacji elektrycznej, co nie pozwoliło na właściwą pracę systemu grzewczego. Przyznała więc, że nie wykonała zlecenia zgodnie z jego treścią, co uzasadnia jej odpowiedzialność za nienależyte wykonanie umowy. Co więcej, ze zlecenia wynika pełna odpowiedzialność materialna powódki za towar powierzony do przewozu. Zatem już sama umowa stron nałożyła odpowiedzialność za ładunek szerszą niż tylko na podstawie winy.

Z również bezspornego rejestru przyjęcia mas płynnych i protokołu różnic w dostawie wynika, że różnica między ilością płynnej czekolady przyjętej a wymaganej do przyjęcia wyniosła 7.960 kg. Dodatkowo 300 kg początkowo wypompowanej czekolady zostało przeznaczone na straty, aby uniknąć możliwego jej skażenia, z uwagi na nieszczelny zawór denny. Wziąwszy pod uwagę, że cena przewożonego towaru w miejscu i czasie przyjmowania go do przewozu

wynosiła 3,05 euro za 1 kilogram (zgodnie z odpisem faktury podatkowej nr (...) z 17 sierpnia 2015 r.), pozwana miała podstawę do obciążenia powódki kwotą 24.000 euro, a następnie potrącenia tej kwoty z wierzytelności powódki za przewóz. Tym samym wzajemne wierzytelności stron uległy umorzeniu do dochodzonej pozewem kwoty 24.000 zł. To skutkuje bezzasadnością powództwa.

Pozwana została obciążona przez (...) spółkę z o.o. kwotą 24.000 euro z tytułu niezrealizowania usługi zgodnie z żądaniem i kwotę tę rozliczyła z (...) sp. z o.o.

Potrącenie – stosownie do art. 499 k.c. – ma moc wsteczną, od chwili, kiedy stało się możliwe. Zgodnie z dokumentem rozliczenia końcowego, pozwana została obciążona kwotą 24.000 euro tytułem nienależytego wykonania przewozu w dniu 1 grudnia 2015 r. Zatem najwcześniej od tej daty potrącenie stało się możliwe. Sąd Okręgowy stwierdził, że uzasadniałoby to zasądzenie odsetek za opóźnienie w zapłacie dochodzonych należności przewozowych. Jednak powódka zażądała zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych, a te jej się nie należą. Sąd Okręgowy wywiódł to z art. 56 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. (Dz. U. poz. 1830; dalej: ustawa zmieniająca z dnia 9 października 2015 r.), zgodnie z którym do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie tej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Przed tą datą obowiązywał art. 7 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tekst pierwotny Dz. U. poz. 1830; dalej: u.t.z.t.h. z 2013 r.), który stanowił, że wierzycielowi przysługują odsetki w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. Sąd Okręgowy uznał, że powódka takich odsetek nie zażądała. Zatem ich zasądzenie nastąpiłoby sprzecznie z zakazem orzekania co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem (art. 321 k.p.c.).

Sąd Okręgowy odniósł się do podniesionego przez powódkę naruszenia zasad prekluzji dowodowej przez dopuszczenie dowodów z dokumentów na rozprawie w dniu 28 września 2018 r. Podkreślił, że stosownie do art. 207 § 6 k.p.c., który obowiązywał przed 7 listopada 2019 r., sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowanym bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Sąd Okręgowy wyjaśnił, że na podstawie tego przepisu dopuścił spóźnione dowody z odpisów dokumentów, gdyż nie powodowało to zwłoki w rozpoznaniu sprawy.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia powołał art. 498 § 2 k.c. w związku z art. 17 ust. 1 konwencji CMR.

Orzeczenie o kosztach procesu umotywował treścią art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz kosztami procesu, które poniosła strona wygrywająca.

W apelacji powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie oddalonego powództwa i zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje.

Zarzuciła naruszenie przepisu art. 6 k.c. i art. 233 § 1 k.p.c. przez nieprawidłową ocenę materiału dowodowego sprawy oraz uznanie, że pozwana wykazała nienależyte wykonanie zobowiązania i zniszczenie części ładunku o wartości 24.000 euro, a także naruszenie art. 321 k.p.c. w związku z art. 56 ustawy zmieniającej z dnia 9 października 2015 r. i art. 7 u.t.z.t.h. z 2013 r.

Ponadto zarzuciła naruszenie prawa materialnego, mianowicie art. 17 ust. 1 konwencji CMR, art. 498 § 1 i 2 k.c. w związku z art. 18 ust. 1 konwencji CMR, art. 25 ust. 1 i 2 konwencji CMR (jak wynika z uzasadnienia apelacji i treści wyводу, zwłaszcza że art. 24 konwencji CMR nie zawiera takich jednostek redakcyjnych).

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Sprawę rozpoznano na posiedzeniu niejawnym. Sąd drugiej instancji uznał bowiem, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne (art. 15zszs⁽³⁾ ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, obowiązujący przed 3 lipca 2021 r. – Dz. U. poz. 374 z późn. zm.; dalej: u.COVID-19), a strony po zawiadomieniu ich o skierowaniu sprawy na posiedzenie niejawne (k. 333-336) nie złożyły wniosku o przeprowadzenie rozprawy (art. 15zszs⁽³⁾ ust. 2 u.COVID-19, obowiązujący przed 3 lipca 2021 r.).

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Powódka nie zaprzeczyła problemom z rozładunkiem czekolady wywołaną czasową niedrożnością zaworu dennego cysterny, ze względu na którą (...) spółka z o.o. w W. uznała, że nie jest w stanie odebrać ładunku z jednej z komór cysterny, ponieważ obawiała się możliwości zanieczyszczenia czekolady podczas czyszczenia zaworu i tzw. wylewki. Odmawiając wypompowania części ładunku, (...) spółka z o.o. w W. przyjęła więc wyłącznie 15.660 kg czekolady. Ze sporządzonego protokołu różnic dostarczonej czekolady wynika nieprzyjęcie 7.960 kg czekolady. Ta część ładunku, po rozładowaniu, została przez powódkę złożona w magazynie. Sąd Okręgowy uznał, że skoro z rejestru przyjęcia mas płynnych i protokołu różnic w dostawie wynika, że różnica między przyjętą czekoladą i wymaganą do przyjęcia wynosiła 7.960 kg, to wykazana została wiarygodność przedstawiona do potrącenia, uwzględniając cenę przewożonej czekolady (3,05 euro za kilogram).

Powódka trafnie podkreśliła, że odmowa odbioru ładunku oparta była wyłącznie na podejrzeniu jego uszkodzenia podczas udrażniania zaworu i tzw. wylewki, którego pozwana nie udowodniła. Należy też zwrócić uwagę, że (...) spółka z o.o. w W. z tej z komór, z której odebrała ładunek, nie wykorzystała 300 kg i pozostałą część przyjęła bez zastrzeżeń, czego nie dokonała w odniesieniu do kolejnej komory. (...) spółka z o.o. w W. odmówiła odbioru części czekolady, a następnie nie zgodziła się na jej sprzedaż, akceptując jedynie jej utylizację. Nieodebrana część czekolady za zgodą podmiotu likwidującego szkodę została złożona do depozytu w magazynie (...) spółki z o.o. w Ł. (k. 78), a ostatecznie oddana na cele paszowe. Ubezpieczyciel (...) S.A. w W.) w korespondencji z powódką potwierdził, że (...) spółka z o.o. w W. pobrała próbki czekolady do badań, ale – mimo wielokrotnych próśb – nie ujawniła wyników badań potwierdzających stan towaru w chwili dostarczenia ładunku (pismo (...) S.A. w W. z 30 października 2015 r., k. 82). Przede wszystkim jednak także pozwana w odpowiedzi na pozew przyznała, że (...) spółka z o.o. w W. odmówiła jej udostępnienia wyników badań próbek czekolady, które pobrała, powołując się na tajemnicę handlową (k. 129). Tę okoliczność powódka akcentowała już w postępowaniu w pierwszej instancji, podnosząc niewykazanie uszkodzenia przewożonego ładunku (k. 181).

Nie ma w materiale sprawy podstaw do ustalenia, że zastygnięciu uległa całość przewożonej czekolady. W sprzeczności z tym stoi ustalenie, że udrożnienie zaworu i wylewki, gdzie znajdowała się zastygnięta część ładunku, umożliwiło odebranie ładunku z jednej z komór cysterny przez (...) spółkę z o.o. w W.. Pozwana w odpowiedzi na pozew powołała się na wiadomość od powódki, którą 18 sierpnia 2015 r. przesłała drogą elektroniczną, w której powódka potwierdziła, że przewożony towar zastygł w przedniej części rury spustowej (k. 133). Nie można więc bez przeprowadzenia dowodów założyć, jak uczynił to Sąd Okręgowy, że uszkodzeniem ładunku było już samo zastygnięcie czekolady, gdy nie ma podstaw do przyjęcia, że nieodebrana część ładunku (7.960 kg) zastygła w całości, to jest także poza zaworem i tzw. wylewką i że samo jej zastygnięcie ma wpływ na jej jakość. Gdyby już samo zastygnięcie czekolady w zaworze i tzw. wylewce wpływało na jakość przewożonej czekolady, trudno byłoby zrozumieć przyczynę przyjęcia części czekolady (to jest z jednej z komór cysterny) przez (...) spółkę z o.o. w W.. W procesie brak twierdzeń pozwanej, że odbiorca czekolady zgłosił, że przyjęta czekolada nie nadawała się do dalszej jej produkcji oraz że wyniki badań pobranych próbek potwierdziły ten fakt. Oznacza to, że zastygnięcie czekolady w zaworze i tzw. wylewce nie jest tożsame z uszkodzeniem bądź zniszczeniem czekolady w pozostałej części cysterny, czyli poza zaworem i tzw. wylewką, a więc całej nieodebranej części ładunku (7.960 kg). Przyznanie się powódki do winy w mailu J. M. do K. W. z 5 grudnia 2015 r. (k. 174) nie dotyczy przyznania złej jakości nieodebranej czekolady. Uwagi te prowadzą do wniosku, że z samego nienależytego wykonania zobowiązania w zakresie sprawności systemu grzewczego cysterny w części służącej jej opróżnianiu z ładunku nie wynika, że 7.960 kg czekolady uległo uszkodzeniu, a już tym bardziej, że tyle czekolady

(7.960 kg) uległo zniszczeniu w cysternie w następstwie zastygnięcia tej części czekolady, która zastygła w zaworze i tzw. wylewce.

W przytoczonych okolicznościach sprawy powódka nie miała obowiązku dowodzenia przyczyn uwalniających ją od odpowiedzialności, o jakich mowa w art. 17 ust. 2 konwencji CMR („Przewoźnik jest zwolniony od tej odpowiedzialności, jeżeli zaginięcie, uszkodzenie lub opóźnienie spowodowane zostało winą osoby uprawnionej, jej zleceniem nie wynikającym z winy przewoźnika, wadą własną towaru lub okolicznościami, których przewoźnik nie mógł uniknąć i których następstwom nie mógł zapobiec.”). Stosownie do art. 18 ust. 1 konwencji CMR („Dowód, że zaginięcie, uszkodzenie lub opóźnienie spowodowane zostało jedną z przyczyn przewidzianych w artykule 17, ustęp 2, ciąży na przewoźniku.”) taki obowiązek obciążałby ją, gdyby pozwana wykazała przesłankę jej odpowiedzialności, o jakiej mowa w art. 17 ust. 1 konwencji CMR („Przewoźnik odpowiada za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru lub za jego uszkodzenie, które nastąpi w czasie między przyjęciem towaru a jego wydaniem, jak również za opóźnienie dostawy.”), to jest, że uszkodzeniu uległa ta część ładunku (7.960 kg), której (...) spółka z o.o. w W. nie odebrała, mająca wartość 24.278 euro (7.960 x 3,05 = 24.278).

Zasadnie powódka podniosła, że z art. 25 ust. 1 konwencji CMR wynika, że w razie uszkodzenia przesyłki przewoźnik płaci kwotę, o którą obniżyła się wartość towaru, obliczoną według wartości towaru ustalonej zgodnie z artykułem 23, ustępy 1, 2 i 4 konwencji CMR. O tyle to jednak nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia, że pozwana nie wykazała uszkodzenia przesyłki, skoro nie wykazała parametrów nieodebranej czekolady. Jest to istotne, ponieważ w sprawie brak twierdzeń, że tej części ładunku czekolady, jaką odbiorca odebrał, (...) spółka z o.o. w W. nie użyła do produkcji, choć z jej wyładowaniem problem był taki sam, jak w odniesieniu do nieodebranej części ładunku (7.960 kg). Zbędne jest więc rozważanie wpływu ograniczenia odszkodowania na wierzitelność, którą pozwana przedstawiła do potrącenia z wierzitelnościami dochodzonymi w sprawie (art. 25 ust. 2 konwencji CMR).

Mając na względzie wcześniejsze uwagi, Sąd Apelacyjny nie podziela ustalenia, że nieodebrana część ładunku (7.960 kg czekolady) została uszkodzona, a tym bardziej, że uległa zniszczeniu oraz że pozwanej przysługiwała względem powódki wierzitelność odszkodowawcza w rozmiarze 24.000 euro, którą przedstawiła do potrącenia z wierzitelnościami dochodzonymi przez powódkę w niniejszej sprawie. Sąd Apelacyjny akceptuje pozostałe ustalenia, których prawidłowość nie została zakwestionowana; te ustalenia, jako prawidłowe, przyjmuje za swoje. Zaakceptowane ustalenia uzupełnia o bezsporne między stronami fakty, wobec ich niezaprzeczenia przez pozwaną. Po pierwsze, że w ramach łączących strony stosunków przewozu międzynarodowego, w ramach których powódka wykonała międzynarodowe przewozy dla pozwanej. Przewozy te strony rozliczały w walucie euro. Pozwana nie zapłaciła powódce wynagrodzenia w rozmiarze wskazanym w pozwie, które stawało się wymagalne w datach podanych przez powódkę. Po drugie, że powódka bezskutecznie wezwała pozwaną do zapłaty dochodzonego roszczenia, po czym wnioskiem złożonym w dniu 24 czerwca 2016 r. do Sądu Rejonowego w Tychach zaważała ją do próby ugodowej, który w dniu 6 grudnia 2016 r. okazał się bezskuteczny (k. 42 i 60 akt VI GCo 169/16 Sądu Rejonowego w Tychach).

W tym stanie sprawy pozwana nie wykazała, że przysługiwała jej wierzitelność odszkodowawcza względem powódki o zapłatę kwoty 24.000 euro (art. 498 § 1 k.c.), którą przedstawiła do potrącenia z wierzitelnościami dochodzonymi w niniejszej sprawie (oświadczeniami: z 25 stycznia 2016 r. – k. 54; z 22 lipca 2016 r. – k. 70). Tym samym złożone przez nią oświadczenia o potrąceniu nie wywołały skutku umorzenia dochodzonych wierzitelności (art. 498 § 2 k.c.). Natomiast powódka wykazała, że przysługują jej dochodzone wierzitelności o wynagrodzenie (art. 774 w związku z art. 775 k.c. wobec nieregulowania przewoźnego przez przepisy konwencji CMR), które nie zostały zaspokojone przez dłużniczkę.

Nietrafne są uwagi Sądu Okręgowego dotyczące odsetek za opóźnienie w zapłacie w transakcjach handlowych, których powódka się domagała. Przed 1 stycznia 2016 r. wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych została w art. 7 ust. 1 u.t.z.t.h. z 2013 r. określona przez odesłanie do stopy (wysokości) odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa nie oznacza, że odsetki te nie były odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych. Taki zabieg redakcyjny służył jedynie określeniu ich ustawowej wysokości, co oddaje dalsza część tej jednostki redakcyjnej art. 7 ust. 1 u.t.z.t.h. z 2013 r. („chyba że

strony uzgodniły wyższe odsetki”). Od 1 stycznia 2016 r. ustawodawca inaczej określił ustawową wysokość odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych. W art. 4 pkt 3 u.t.z.t.h. z 2013 r., w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą z dnia 9 października 2015 r., wskazał, że stopa ustawowa odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych równa jest sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i ośmiu punktów procentowych. Zgodnie z art. 7 ust. 1 u.t.z.t.h. z 2013 r. w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą z dnia 9 października 2015 r., odsetki w takiej wysokości przysługiwały, gdy strony nie uzgodniły wyższych odsetek. Od 1 stycznia 2020 r. tytuł ustawy z dnia 8 marca 2013 r. „o terminach zapłaty w transakcjach handlowych”, na skutek wejścia w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych (Dz. U. poz. 1649), uzyskał brzmienie: „o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych” (obecnie tekst jednolity w Dz. U. z 2021 r. poz. 424; dalej: u.p.n.o.t.h.). W art. 7 ust. 1 u.p.n.o.t.h., a więc w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2020 r., dalej mowa jest o ustawowych odsetkach za opóźnienie w transakcjach handlowych zdefiniowanych w art. 4 pkt 3 lit. b u.p.n.o.t.h., czyli w przypadku transakcji handlowych, w których dłużnikiem nie jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym, jak w niniejszej sprawie, których wysokość od tego dnia jest równa sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i dziesięciu punktów procentowych.

Zatem zaskarżony wyrok, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., podlegał żądanej zmianie, obejmującej orzeczenie o kosztach procesu, stosownie do jego wyniku, wartości przedmiotu sporu i kosztów poniesionych przez powódkę, która wygrała proces, a to w oparciu o art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 k.p.c. oraz § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. o opłatach za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w chwili wniesienia pozwu (Dz. U. poz. 1804 z późn. zm.).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono stosownie do jego wyniku oraz wartości przedmiotu zaskarżenia, uwzględniając uiszczoną opłatę od apelacji, a to na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. o opłatach za czynności radców prawnych (obecnie tekst jednolity w Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

SSA Olga Gornowicz-Owczarek SSA Grzegorz Stojek SSA Aleksandra Janas